

Eric Lee¹

Anteckningar från Kyiv: Vilken sida är vi på?

26 september 2023 (från *Europe Solidaire Sans Frontières* och *Democratic Left*)

Kyiv: Tillfälligt minnesmärke över dem som har gett sina liv för att försvara Ukraina.
Foto: Eric Lee

När jag promenerade runt i Kyiv en vacker, solig morgon tidigt i september lade jag märke till byggnadsställningarna på stadens torg. Statyer hade täckts över för att skydda dem mot bombskador. Senare såg jag en staty utan något skydd – ett minnesmärke täckt av graffiti över en general från Röda Armén vars namn ingen kom ihåg. Man berättade för mig att statyn hade varit täckt av skyddande ställningar innan kriget. Skyddet togs bort när kriget bröt ut. En del hoppades på att ryska bomber skulle lösa problemet med vad man skulle göra med denna relik från sovjetstyret.

Man kan inte förstå kriget i Ukraina utan att känna till dess historia. Detta klargjordes för mig i en konversation jag hade med Olesia Briazgunova som arbetar för en av Ukrainas två nationella fackliga landsorganisationer, *KVPU (Ukrainas fria fackföreningskonfederation²)*. Jag antydde att jag såg en del likheter mellan situationen i dagens Ukraina och spanska inbördeskriget. Olesia hejdade mig direkt och frågade om det hade förekommit folkmord i Spanien. Jag sa att det inte hade det. Hon sa: ”Nå, det pågår ett folkmord här – och ryssarna har försökt att utplåna den ukrainska nationen under mycket lång tid.” Jag tänkte på Stalins

¹ Eric Lee är grundare och redaktör för *LabourStart*, [se: <https://www.labourstart.org>] en webbplats som sprider nyheter och driver kampanjer i den internationella fackföreningsrörelsens intresse. Se även <https://en.wikipedia.org/wiki/LabourStart>.

² Wikipedia: [Confederation of Free Trade Unions of Ukraine](https://en.wikipedia.org/wiki/Confederation_of_Free_Trade_Unions_of_Ukraine)

svältterror under det tidiga 1930-talet som ukrainarna kallar *Holodomor*, och som de med rätta anser var ett uttryck för ett medvetet folk mord. Hon hade en poäng.

Eric Lee (mitten) och KVPU:s Mychailo Volynets och Olesia Briazgunova tittar på film som ska användas för att täcka fönster som krossats av ryskt artilleri och bomber. Filmen är en del av bistånd som samlas in till arbetare och deras familjer. Foto: KVPU

Du är omgiven av historia i Kyiv. Du hör om den i samtal, du ser den i gatunamnen och du kan andas den i luften. *Solidarity Center*³ som är *AFL-CIO*:s globala projekt för arbetarnas rättigheter, är beläget på en gata som en gång var uppkallad efter Stalins kommunistiska internationell. Gatan döptes om för att hedra Symon Petljura, en ledare för *Ukrainska Folkrepubliken* och en djupt kontroversiell figur i landets historia⁴.

Förutom att man döper om gator med sovjetiska associationer verkar staden avlägsna mycket av den ryska historien också. Vid ett tillfälle hänvisades jag av Google Maps till Pusjkingatan. Men Pusjkingatan existerar inte längre.

När jag intervjuade Georgiy Truchanov, ledare för lärarfacket i Ukraina med 1,2 miljoner medlemmar, om deras förhållande till lärarfacket i Ryssland, berättade han för mig att de ryska lärarna bar en del av skulden här. ”Vilken skuld?”, frågade jag. Alla ryska soldater som just nu slåss i Ukraina – alla – studerade i ryska skolor, sa han. De utbildades till att vara det de har blivit – mördare och våldtäktmän.

Kriget har förenat det ukrainska samhället som aldrig förr. Fackföreningarna är fulltecknade. Ordföranden för *FPU, Ukrainska fackföreningsfederationen*, Grygorii Osovyi, berättade för mig att 20 procent av de ukrainska fackföreningsmedlemmarna nu tjänstgör i de väpnade styrkorna. Georgiy Truchanov sa att lärarna inte kunde inkallas eftersom de ses som nödvändiga arbetare – så tusentals av dem har anmält sig som frivilliga.

³ <https://www.solidaritycenter.org/category/europe-central-asia/ukraine/>

⁴ https://sv.wikipedia.org/wiki/Symon_Petljura. Jfr den engelskspråkiga versionen, som är betydligt utförligare: https://en.wikipedia.org/wiki/Symon_Petliura

Jag talade med många fackföreningsledare om situationen i det som ukrainarna kallar ”de tillfälligt ockuperade områdena”. De ryska ockupanterna har i princip förbjudit det ukrainska språket i klassrummen. Många arbetare har flytt från dessa områden, och fackföreningarna gör ett fantastiskt jobb för att hjälpa dem genom att samla hjälp, bidra med logi och mycket annat. Fackföreningskontoren som jag besökte var fulla av hjälplådor, inklusive plastskynken för att ersätta fönster som förstörts av det ryska artilleriet. Mychailo Volynets, en tidigare gruvarbetare och ledare för KVPU, berättade att det finns ett akut behov av bandage.

Mitt bland krigets fador finns det ibland exempel på mycket positiva nyheter. En HBTQ-aktivist förklarade för mig hur Putin gjort homofobin till ett vapen i Ryssland, som till exempel genom att sprida rykten om att den ukrainske presidenten Volodymyr Zelenskyj och andra ledare är homosexuella. Samtidigt har det i Ukraina skett en väldig förändring i den allmänna opinionen angående HBTQ-personer, som i många fall tjänstgör vid fronten. Detta är i en del av världen där homofobin har varit hejdlös och även våldsam, vilket vi har sett i länder som Georgien. Men i Ukraina har kriget hjälpt till att förändra attityderna på ett positivt sätt.

Jag talade med ukrainska socialister, med unga arbetare som organiserar bud, med arbetare inom flyget och järnvägen. Jag blev intervjuad av kvinnliga medlemmar av kärnkraftsarbetarnas fackförening – som stannar på sina poster vid Europas största kärnkraftverk i Zaporizjzja, nu under rysk ockupation.

Det budskap som jag fick från alla kunde inte ha varit tydligare: den ukrainska arbetarrörelsen och vänstern står enade mot den ryska invasionen. De önskar och förväntar sig solidaritet från arbetarrörelsen och vänstern i andra länder. De uppskattar enormt mycket allt från solidaritetsbevis som besök av ledande fackföreningsmedlemmar, inklusive amerikanska lärarfederations ordförande Randi Weingarten, och donationer från fackföreningar av allt från generatorer till välbehövliga bandage.

Trots skillnaderna ser jag fortfarande konflikten som vår tids spanska inbördeskrig. De många unga män och kvinnor som har kommit till Ukraina för att delta i kampen är inspirerande på samma sätt som de Internationella brigaderna⁵ var för 90 år sedan. En viktig anledning till att den spanska republiken besegrades var att många demokratier undvek att stödja den, medan fascisterna fick full uppbackning av Nazi-Tyskland och det fascistiska Italien. Kommer samma sak att hända med Ukraina?

Putins regim är fascistisk, och kriget mot Ukraina är ett olagligt imperialistiskt krig. Ukraina är inget perfekt samhälle, och dess regering är ingen perfekt regering. Det var inte den spanska republiken heller. Men i kampen mot fascismen måste vi fråga oss, för att travestera en gammal sång: vilken sida är vi på?⁶

Översättning från engelska: *Jan Czajkowski*.

Original: <https://europe-solidaire.org/spip.php?article68057> och <https://www.ericlee.info/dsa/>

Lästips

Fler artiklar av Eric Lee:

[Tbilisi: Meeting at a time of crises](#) (maj 2023)

[The US left, Ukraine, and Biden](#) (juli 2023)

[Azerbaijan: new unions emerge](#) (augusti 2023)

⁵ https://sv.wikipedia.org/wiki/Internationella_brigaderna

⁶ Syftar på sången ”Which Side Are You On?” – bl a inspelad av den amerikanske protestsångaren Pete Seeger. Se (som också innehåller låttextern): <https://www.youtube.com/watch?v=9XEnTxlBuGo>